

Doğru bilgi doğru kaynaktan alınır...

Hamidiye Kitaplığı / 03

Sultan İkinci Abdülhamid Han Hakkında

MEŞHURLARIN İTİRAFLARI

Yavuzhanlı OSMANOĞLU

Genel Yayın Yönetmeni

Ömer Faruk YILMAZ

Editörler

Osman DOĞAN

Kemal ERKAN

Tashih

Soner DEMİRSOY

Sanat Yönetmeni

Sedat YAZILITAŞ

Grafik Tasarım

Seyit BOR

Kapak Tasarım

Sedat YAZILITAŞ

Baskı ve Cilt

Fazilet Neşriyat ve Tic. A.Ş.

Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad.

No: 54 Güneşli

Bağcılar / İSTANBUL

Tel.: 0212 657 88 00

Faks: 0212 657 95 88

Sertifika No: 16384

*İlk defa 2006'da basılan
Sultan İkinci Abdülhamid Han Hakkında
Meşhurların İtirafı
5. baskıda 13 bin adete ulaşılmıştır.*

6. Baskı: İstanbul 2015 (10 Bin adet)

ISBN: 978-605-9964-44-9

HAMİDİYE
K İ T A P L I Ğ I

**Hamidiye Kitaplığı
bir Camlıca Basım Yayın ve
Tic. A. Ş. markasıdır.*

İncilicavuş Sk. No:27/1

Sultanahmet/İstanbul

Tel/Faks: 0212 512 41 01

www.camlicabasim.com

bilgi@camlicabasim.com

T.C. Kültür Bakanlığı

Yayıncılık

Sertifika No: 15732

*© Bu eserin bütün yayın hakları
Camlıca Basım Yayın ve Ticaret
Anonim Şirketi'ne aittir.*

*İzinsiz yayımlanamaz.
Kaynak gösterilerek ıktibas
edilebilir.*

İÇİNDEKİLER

I. KISIM

Husûsî ve Siyâsî Hayatı

Sultan İkinci Abdülhamîd Han'ın Husûsî ve Siyâsî Hayatı	13

II. KISIM

Sultan İkinci Abdülhamîd Han Düşmanlığı

Sultan Abdülhamîd Han Düşmanlığı Üzerine	29

III. KISIM

Sultan İkinci Abdülhamîd Han Hakkında

Meşhurların İtirafı

Sultan Abdülhamîd Han Hakkında Meşhurların İtirafı	35
Enver, Talat ve Cemal Paşaların İtirafı	37
Mustafa Sabri Efendi	40
Rıza Tevfik Bölükbaşı	40
Süleyman Nazif	45
Şâir Eşref	47

Manastırlı Nâbi	50
Hüseyin Kâzım Kadri	51
Elmalılı Hamdi Yazır	51
Ahmed Rıza Bey	53
Mebus İsmâil Hakkı Bey ve Beyrut Mebusu	
Rızâ Sâlih Bey	54
Lütfi Simâvi	56
Bismark	56
Fethi Okyar	57
Sultanın Tahttan İndirilmesine Sadece Bir Kişi	
Karşı Çıkmıştı: Rum Mebusu Yorgiyadis	57
Eski Pâdişâhtan İttihatçılara Bir Ders	58
Talat Paşa'nın İtirafı	62
Talat Paşa'nın Merakı, Doktor Nâzım'ın İsyânı	62
Mâliye Nâzırı Câvit Bey	63
Kâzım Karabekir Paşa	64
H. Nihal Atsız	66
Abdurrahman Şeref Bey	68
Nizâmettin Nazif Tepedelenlioğlu	69
Celal Bayar	70
Yunan Kraliyet Ailesinden Prens Michel De Grèce	71
Bursalı Mehmed Tâhir ve Jurnalçiler	74
Nâmık Kemâl	75
Abdülhak Hâmid	76
Ebuzziyâ Tevfik	78
Abdullah Cevdet	79
Hasan Sa'di	80
Şeyhülislâm Cemâleddin Efendi	80
Cevâd Bey	81
Sultanı Suçlu Çıkarmak İçin Açılan Tahkikat	81

IV. KISIM

Hakkında Söylenenler

Sultan İkinci Abdülhamîd Hân Hakkında	
Söylenenler	85
İttihatçılar Sultan Abdülhamîd'i Dîvân-ı Harp'te	
Muhâkeme ve İdâm Etmek İstiyorlardı	87
Enver Paşa Memleketi Terk Ederken Talat Paşa'ya... ..	87
Pâdişâh Abdülhamîd Han Halîfelik Müessesesini	
Güçlendirmeye Çalışmıştır	88
Sultan Abdülhamîd Kampanyaya 5000 Altın ile İştirak Etti	88
Sadeliği Seven Bir İnsandı	89
Vambery	89
Mason Üstadının Planı	89
Sultan Abdülhamîd'i Devirmek İçin Sırp, Ermeni, Bulgar,	
Rum Komitecilerle İşbirliği Yaptılar	90
Çıkardığı Fermanla Musul ve Bağdat Petrol	
Yataklarını Kendi Mal Varlığına Kattı	90
'Kızıl Sultan' Lakabı İngiliz Parlamentosunda Söylendi	90
İttihatçılar Sultan Abdülhamîd'i Öldürmek İstediler	90
Servetini İkinci Ordu'ya Bağışladı	91
Önce Kendi Aralarında Bölünmüşlerdi	92
Ben Vicdânen Bu Hükme Varmaktayım	92
Bu Pâdişâhın Meziyetlerini, Hizmetlerini,	
Çok Sonraki Senelerin Işığı İçinde Anlayıp Takdir Eттіm.....	93
İnkâr Edilmiş Faziletler	93
Abdülhamîd, Parçalanmış Devletin Yeni Baştan	
Organize Edilmesi İçin Çalışıyordu	94

Cemiyetin En Büyük Haksızlığına Ugramış Târîhi Şahsiyettir	94
Adı Üzerinde En Çok Konuşulan ve Yazılan Bir Târîhi Şahsiyet	95
Devletin Ömrünü Otuz Üç Yıl Uzattı	95
Devletin Çöküntüsüne Karşı Muvaffak Olmuştur	95
Târîh, Sultan İkinci Abdülhamîd'i Dâimâ Hürmet ve Rahmetle Yâd Edecektir	96
Avrupa Politikasına Gereği Kadar Vâkıftı	96
Devlet Adamı Niteliğine Sahip Bir Tek Kişi Vardı: O da, Abdülhamîd İdi	96
Târîh İlminin Bu Pâdişâh Hakkında Vereceği Şaşmaz Hüküm Onun Lehinde Olacak	97
Sultan Abdülhamîd'in Siyaseti, Devleti Muhâfaza Etmek, Türk Milletini İnkırazdan ve Esaretten Kurtarmaktı	97
Pek Nâzık, Pek Mütevâzi İdi	97
Bedbaht Yazarlar, Abdülhamîd'in Çok Mazbut Olan Husûsî Hayatına Bile Hücûm Etiler	98
Hiç Şüphesiz Şahsen Merhametli İdi	99
Okumamanın İnsana Zararlı Olduğunu Bilirdi	99
Masonluk Meselesinde Çok Hassastı	100
Bütün Menfî Neticelerin Mesuliyetini Yalnız Sultan İkinci Abdülhamîd'e Yükleme Mükün Müdür?	100
Kültür Müesseselerine Hız Verdi	101
Onu Halkın Gözünden Düşürmek Yoluna Gidilmiştir	102
Târimimizin Bâzı Devirleri, Ağır Şekilde İtham Olunmaktadır	103
En Zekî Pâdişâh	103
Günlük İbâdetine Son Derece Dikkat Ederdi	103

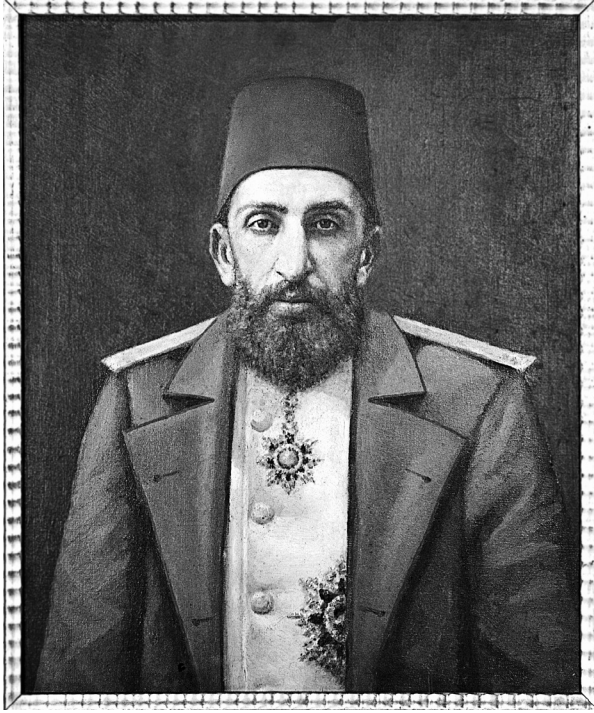
Hava Şartları Ne Olursa Olsun Bu Merâsime Çıkar.....	106
Yüce Hilâfet Makâmının Hakkını Fiilen İsbât Etti	106
Meşrutiyet'e Çocuk Oyuncağı Dediler	106
Meşveret Kimlerle Yapılır?	108
Türk Bayrağına Konulan “Haç” Fâciası	108
Milleti Heyecana Getirerek Savaşa Sevketti	109
31 Mart Vak'ası İttihat ve Terakki Cemiyeti Tarafından Tertip Edildi	109
“Pâdişâhım Çok Yaşa” Avazeleriyle Yeri Gögü İnleten Halk, Samimi İdi	110
Sultan Abdülhamîd Han'ın Cenâze Merâsimi	111
Kaynaklar	117

I. KISIM
SULTAN İKİNCİ ABDÜLHAMÎD HAN'IN
HUSÛSÎ VE SİYÂSÎ HAYATI

SULTAN İKİNCİ ABDÜLHAMÎD HAN ve DEVRİ

Doğum Târihi: 21 Eylül 1842

Babası: Sultan Abdülmecîd Han

Annesi: Tîr-i Müjgân Kadın Efendi

Tahta Çıkışı: 31 Ağustos 1876

Tahttan İndirilişi: 27 Nisan 1909

Vefât Târihi: 10 Şubat 1918

Kabri: İstanbul'da Divanyolu-Çemberlitaş'ta
Sultan İkinci Mahmud Han Türbesi'ndedir.